

ИНТЕРАКТИВНИ ЧАСОПИСИ. ПРИКАЗ МАРТОВСКИХ БРОЈЕВА ЧАСОПИСА ЗА ДЕЦУ ОСНОВНОШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ИЗДАЊУ НОВЕ ШКОЛЕ.

Укупна издавачка делатност у Србији и региону броји само пет часописа за децу основношколског узраста. Покренути од стране Нове школе са средиштем у Београду, „Школарка” (1 и 2, за први и други разред), „Школарац” (3 и 4, за наредна два разреда) и „Нај нај” (за други циклус образовања у основним школама) имају иза себе око сто педесет бројева и квалитет који само добија на свом значају у сваком новом месечном броју. Анализирајући их, показује се да постоји јак континуитет у структури ових часописа, али су прилагођени и деци која се нису у претходним разредима сусретала са њима. Тако, ученик четвртог разреда може наћи исто уживање и корист од „Школараца 4” као и ученик првог разреда у „Школарки 1”.

Уз обим од преко тридесет страница, сваки од илустрованих часописа у боји доноси и додатни поклон/материјал. „Школарка 1” овог месеца поклања три басне, две екавског наречја и једну ијекавског, на формату који се развучи, као и картонске картице са сезонским цвећем и стихованим описима истих на полеђини. Часопис се отвара репродукованим цртежима деце који су стигли на адресу редакције и у средини има игру Пролећна забава која се може истргнути из остатка часописа како би била приступачнија за играче од којих највише може бити четири. Сам часопис је издељен у петнаест области и сваки број странице је украшен илустрацијом пужа, сунцокрета, ротквице, бубамаре, вишњице, лептирића и сл. За разлику од часописа за старије узрасте, „Школарка 1” је готово цела у илустрацијама и само један сегмент, Животињско царство, садржи фотографије. Уз изузетан графички дизајн, у остале области спадају То сам ја – то смо ми (о

породици и друштвеним односима), Школа је извор знања и Моје огледало које у овом броју доноси изузетно вредну лекцију о томе како се користи аутобус и како се понаша у њему.

Захваљујући оваквим лекцијама које недостају систему основног образовања код нас, смањује се разлика са образовним програмима у Европској Унији, а међу којима се шведски наводи као најпрактичнији и најкориснији за свакодневни живот. Ту су и област Словоиграоница, затим Истражујем и упознајем природу у којој је предвиђен простор за цртање, као и Знање је игра – знање је моћ. У том делу је математика представљена на интересантан и сликовит начин тако да сваком броју одговара нека животиња и у њиховим скуповима од деце се тражи да нађу двоцифрене збирове. Уз вежбе за писање писаним словима, за разумевање текста уз питања за разговор и простор за исписивање одговора, „Школарка 1” садржи и области Ја читам, Баш је лако правити овако (упутства за прављење цветова од папира у боји), народне изреке и умотворине, причу у сликама на основу које деца треба да саставе текст, Учионицу играоницу о описима неких занимања, као и део са бојењем и сабирањем, лавиринтом, задацима за уочавање разлика међу цртежима и веселим мозаиком који може да се споји у једну целину.

„Школарка 2” је структурално иста као и њена претходница, али садржи више текста, фотографија и сложеније задатке. Поклон у овом броју је седам Езопових басни (у којима су заступљена оба наречја), али се даје и биографија писца. Додатне картице које се добијају са часописом представљају врсте четинара које расту у нашим шумама, али и уводе сложенији речник употребом речи „декоративно” и „симбол”. Прилози су о школском бонтону, вежбању таблице множења, укрштене речи, ребуси, али и приче о особинама ликова о којима се може водити дискусија. Уз лекцију из екологије, овај број доноси у

средици корпуса и игру парни-непарни, сликовни нотни систем за песму пролеће у ком је дужина ноте представљена величином једног весника пролећа – љубичицом. У вези са животињским царством се може сазнати како се родитељи брину о својим младунцима.

Иновативност коју доноси „Школарец 3” представља Школарчева лектира и у мартовском броју је то књижица „Шта је измислила моја мама”. Обима око тридесет страна, књижица је визуелно успешно и лепо решена стилизацијама у нијансама розе боје, док текстове чине песме Ћопића, Змаја, Бранка Радичевића, Драгана Радуловића, Мире Алечковић, Гвида Тартаље, Десанке Максимовић, Исмета Бекића и других. Додатак је материјал за прављење беџева за осми март намењеним мами, баки, тетки, стрини, учитељици, теткици у школи или некој другој ососби из окружења детета. Можда се највећа разлика од часописа намењеним нижим разредима и као најбољи пример прилагођености том узрасту може истаћи насловни приказ маскоте Школарца који игра тенис. Слично, унутар броја може се наћи репродукција слике Густава Климта, али и поједностављен приказ конвенције о дечијим правима. Осим тога, овај број доноси и причу из грчке митологије, занимљиво конципиране лекције-приче о падежима, мозгалице, вицеве и „разгледницу” Краљева.

„Школарец 4” садржи већи број занимљивих и текстуално обимнијих чланака од претходно анализираних часописа, који убрајају прилоге о Шкотској, о млечним производима, о добијању каучука, необичној храни из егзотичних земаља попут шкорпиона и пацова, али и илустроване лекције о грађењу речи. Док мартовски број „Школарца 4” доноси избор из Егзиперијевог *Малог принца* на преко тридесет страна, овомесечни број „Нај нај” часописа поклања *Пустоловине Божићног пудинга* од Агате Кристи на издуженом формату са ког се лакше и брже чита. Ово је уједно и најзначајнији

део часописа, али он садржи и поклон-постере, приказе значајних књига (Десанка Максимовић, Данијел Дефо) и чланке о сезонским спортовима.

Часописис за децу Нове школе имају дозволу од Министарства просвете Републике Србије да буду кориштени у настави, али могу бити и од великог значаја за индивидуални рад деце код куће. Нема сумње да бацају ново светло на приступ образовању деце овог узраста и да ће флексибилношћу и стручношћу тима који ради на креирању нових бројева наставити да држе корак са генерацијама које већ на почетку основношколског образовања преферирају компјутерске игрице наспрам књига и часописа. Материјали Нове школе од раног детињства уче децу о свим вредностима и лепотама комуникационих медија.

Соња Р. Јанков
jankovsonja@gmail.com
(Факултет политичких наука, Београд – Културологоија, мастер)
(Музеј савремене уметности Војводине)